

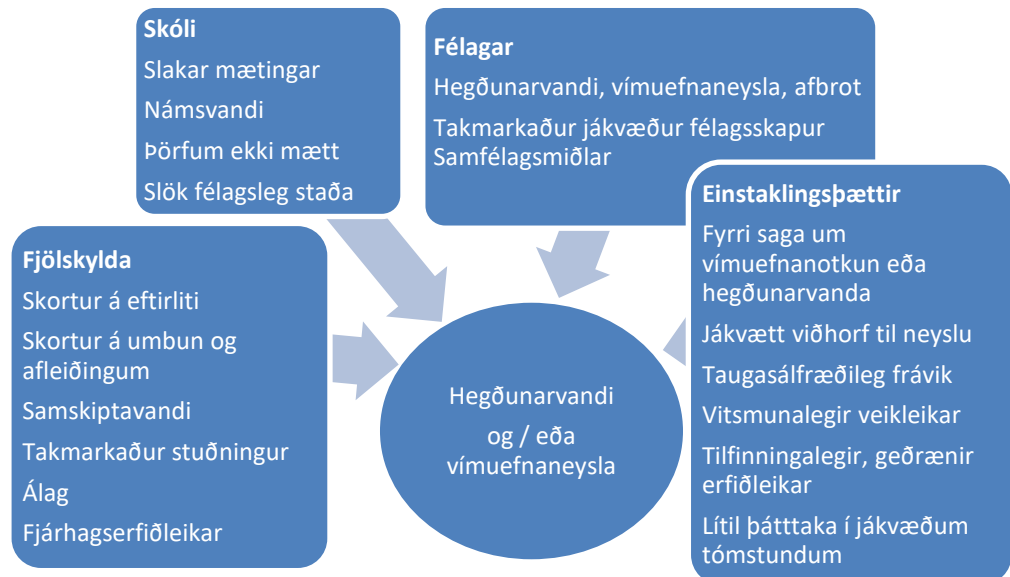
Fjölkerfameðferð (Multisystemic Therapy, MST)

Markhópur

Á vegum Barnaverndarstofu eru starfandi þrjú meðferðarteymi fyrir Fjölkerfameðferð (MST). Barnaverndarnefndir geta sótt um MST meðferð til Barnaverndarstofu. MST er fyrir fjölskyldur barna á aldrinum 12-17 ára sem glíma við alvarlegan hegðunarvanda sem þarf að koma fram á flestum eða öllum eftirtöldum sviðum:

- Skrópum í skóla eða verulegum skólaerfiðleikum
- Líkamlegu ofbeldi gegn öðrum á heimili, nærumhverfi eða í skóla
- Munnlegu ofbeldi eða hótunum um að skaða aðra
- Vímuefnanotkun eða misnotkun áfengis
- Afskiptum lögreglu, afbrotum eða refsiverðri hegðun

Rannsóknir hafa m.a sýnt að vandi barns viðhelst vegna ákveðinna áhættuþátta s.s. slakar mætingar í skóla, neikvæður félagsskapur, erfið samskipti innan fjölskyldu, lítil eða engin jákvæð virkni. Í MST meðferðinni er unnið markvisst að því að draga úr þessum áhættuþáttum en auka um leið verndandi þætti í kringum barnið.

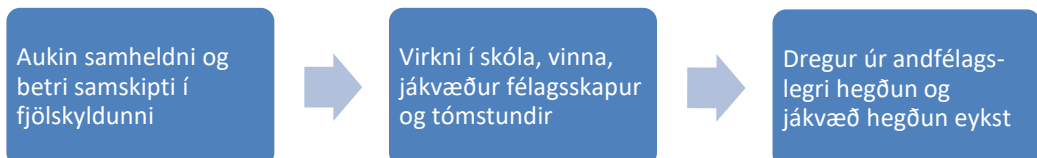

Meðferð á heimaslóðum
MST fer fram á heimili

fjölskyldunnar og gerir þá kröfu að barnið búi á heimilinu. MST snýr að öllu nærumhverfi barnsins: foreldrum, fjölskyldu, skóla, félagahópi og tímstundum. Reynt er að bæta samheldni innan fjölskyldunnar, tengsl og samráð foreldra og skóla og annarra lykilaðila í umhverfi barnsins. Meðferðin felst í að draga úr eða yfirvinna vandamál barns miðað við skilgreind meðferðarmarkmið og almennt að efla hæfni og bjargráð þeirra sem eru í kringum barnið til að takast á við aðsteðjandi vandamál. Foreldrarnir eru lykilaðilarnir í því að ná fram og viðhalda breytingum á hegðun barnsins.

Skólinn

Í MST er mikil áhersla lögð á að barnið sé í

almennum skóla og geti stundað nám við hæfi. Lítið er á skólann sem áhrifamikinn verndandi þátt í lífi hvers barns. Þar fær barnið menntun við hæfi, tekur þátt í samfélagi jafninga og þróar með sér jákvæð félagsleg gildi og viðmið.

Meðferðarmarkmið og heildarmarkmið

Í MST er unnið með skýr og skilgreind meðferðarmarkmið sem brotin eru niður í undirmarkmið. Metið er frá einni viku til annarrar hvaða leiðir (meðferðarinnngrip) eru að markmiðum og að hve miklu leyti þeim er náð. Meðferðarmarkmið í hverju einstaklingsmáli taka mið af vanda barnsins og endurspeglast einnig í heildarmarkmiðum MST sem eru:

- að barn búi heima hjá sér
- stundi skóla eða vinnu
- komist ekki í kast við lögin
- noti ekki vímuefni
- beiti ekki ofbeldi eða hótunum

Framkvæmd MST

MST meðferðarteymin samanstanda af 4 þerapistum og einum handleiðara sem jafnframt er teymisstjóri. Hver þerapisti sinnir 8-10 fjölskyldum á ári. Þerapisti hittir foreldra (og eftir aðstæðum barn) á heimili þeirra eftir samkomulagi og foreldrar hafa jafnframt aðgengi að þerapista í síma allan sólarhringinn. Ekki er þó ætlast til að þess að þerapisti fari á staðinn eins og um útkall eða bráðþjónustu sé að ræða.

MST meðferðin þykir fullreynd eftir 3-5 mánuði sem er að öllu jöfnu hámarkslengd. MST meðferðinni er hætt ef í ljós kemur að vandi fjölskyldu og barns er þess eðlis að ekki ræðst við hann með MST meðferð og að vista þarf barnið á meðferðarstofnun.

MST er gagnreynd aðferð sem fylgir mjög kerfisbundið ákveðnum meðferðarreglum og verkferlum. Eftirlit er haft með gæðum í meðferðinni: Teymisstjóri veitir þerapistum vikulega faghandleiðslu í samræmi við aðferðafræði MST þar sem fram fer greining á framgangi meðferðar og mat á meðferðarinnngripum. Í framhaldi er símafundur um sama efni með MST sérfræðingi. Reglulega er kannað með aðstoð matslista hvort þerapistar og teymisstjóri halda sig við aðferðir MST. Árangur af meðferðinni er metinn út frá skilgreindum heildarmarkmiðum (sjá hér að framan) þegar henni lýkur og einnig eftir 6, 12 og 18 mánuði.

Meginreglur í framkvæmd MST

1. Að finna samhengið (gerum „fit“)
2. Áhersla á hið jákvæða og styrkleika
3. Auka ábyrgð
4. Áhersla á nútíð, aðgerðir og skýrar skilgreiningar
5. Koma auga á endurtekningar, atburðarásir og hegðunarmynstur
6. Í takt við þroska barns og getu fjölskyldunnar
7. Stöðugt framlag fjölskyldumeðlima
8. Virkt mat á árangri
9. Stöðugt unnið að því að jákvæðar breytingar viðhaldist eftir að meðferð lýkur

Frekari upplýsingar

MST er gagnreynd aðferð sem þýðir að sýnt hefur verið fram á góðan árangur með samanburðarrannsóknnum (http://www.mstservices.com/research_on_effectiveness.php).

Aðferðin er upprunnin í Bandaríkjunum og hefur verið innleidd þar í um 30 ríkjum auk fjölda annarra landa svo sem í Bretlandi, Hollandi, Danmörku, Svíþjóð og Noregi. Við innleiðingu MST á Íslandi hefur verið horft til framkvæmdarinnar í Noregi en þar var MST innleitt á landsvísu árið 1999. Upplýsingar: <http://www.bvs.is>, <http://www.mstservices.com>